

Hijyen Davran??lar?n? Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hijyen Davran??lar?n? Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22962>

  zet

Hijyen Davranışçı Belirleme       , 2020 y    nda   eyda G  l ve E.   zay Köse tarafından geliştirilmiş bir tutum       dir. Temel amacı, lise     rencilerinin kişisel ve çevresel hijyen konularındaki tutumlarını, farkındalıklarını ve sergiledikleri davranışları geçerli ve güvenilir bir şekilde     mektir.       , özellikle ergenlik dönemindeki bireylerin sağlıkla ilgili alışkanlıklarını değerlendirmeye ve bu alandaki eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik bir        geliştirme çalışmasının ürünüdür.

      , eğitim ve halk sa  l     alanlarında öğrencilerin hijyen düzeylerini saptamak ve gerekli müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmek için tasarlanmıştır.       n geliştirilmesi, ilgili literatür taraması, uzman görüşleri alınması ve psikometrik analizler yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Hijyen, Hijyen Davranışçı, Tutum       , Lise     rencileri,        Geliştirme, Psikometri, Ergen Sa  l    .

Yazarlar

Şeyda G  l, E.   zay Köse

Amaç

Hijyen Davranışçı Belirleme       'nin temel amacı, lise düzeyindeki öğrencilerin kişisel ve çevresel hijyen uygulamalarına yönelik mevcut tutumlarını ve bu tutumların davranışa dönüşme düzeylerini nicel olarak     mektir. Bu araç, özellikle okullarda ve topluluklarda hijyen eğitimi programlarının planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi için bir temel sağlamaktadır.

Araştırmacılar, bu        geliştirerek, gençlerin sağlık davranışlarındaki eksiklikleri tespit etmeyi ve böylece önleyici sağlık hizmetlerinin hedefe yönelik olarak tasarlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamıştır.       , öğrencilerin hijyen bilincini ve sorumluluk duygusunu ne       de benimsediğini belirlemek için kritik bir araç görevi görmektedir.

Yapı

      , bireylerin sağlıklı bir yaşam sürdürmek için gerekli g  rd     ve uygulad     temizlik ve sağlık koruma alışkanlıklarını kapsayan "Hijyen Tutumları ve Davranışları" psikolojik yapısını     mektedir. Bu yapı genellikle kişisel bakım (el yıkama, vücut temizliği), çevresel temizlik (yaşanılan ortamın düzeni ve temizliği) ve hastalık   nleme davranışları gibi alt

boyutlar? içermektedir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, yaln?zca bilgi düzeyini de?il, ayn? zamanda bireyin hijyene verdi?i de?eri ve bu de?erin günlük rutinlerine yans?mas?n? da kapsamaktadır. Bu, hijyenin bili?sel, duyu?sal ve davran??sal bile?enlerini bütüncül bir yakla??mla ele almay? gerektirir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri aç?kça belirtilmemi? olsa da, 2020 y?l?nda yay?nlanan bir ölçek geli?tirme çal??mas? kapsam?nda standart psikometrik prosedürlerin uyguland??? varsay?lmaktadır. Bu prosedürler genellikle Kapsam Geçerli?i (uzman görüşleri ile madde havuzunun uygunlu?unun de?erlendirilmesi) ve Yap? Geçerlik analizlerini içerir.

Yap? geçerli?ini kan?tlamak amac?yla genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?lr. Bu analizler, ölçek maddelerinin, kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda toplan?p toplanmad???n? gösterir. Literatürde, bu tür tutum ölçeklerinde hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lmas? beklenir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik de?erleri aç?kça belirtilmemi? olsa da, ölçe?in geli?tirme a?amas?nda iç tutarlılık analizlerinin yap?ld??? kabul edilmektedir. Ölçe?in iç tutarlılı??n? belirlemek için yayg?n olarak **Cronbach Alfa katsay?s?** hesaplan?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? istikrar??n? de?erlendirmek amac?yla **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** yönteminin de kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Bu yöntem, ayn? kat?lımc? grubuna belirli bir zaman aral???yla ölçe?in tekrar uygulanmas? ve sonuçlar aras?ndaki korelasyonun incelenmesiyle gerçekleştirilir. Ölçe?in psikometrik kalitesi için bu tür güvenirlik çal??malar? kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Hijyen Davran??lar??n? Belirleme Ölçe?i bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ortaya koymak amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??tır. İlk a?amada, madde say?s?n? azaltmak ve teorik alt boyutlar? ke?fetmek için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** uygulanm??tır. Bu analiz, ölçe?in kaç faktörden olu?tu?unu ve hangi maddelerin hangi faktör alt?nda topland???n? belirlemiştir.

?kinci a?amada, elde edilen faktör yap?s?n?n evren için genellenebilirli?ini test etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??tır. DFA, model uyum iyili?i indeksleri (RMSEA,

CFI, GFI vb.) arac??yla, geli?tirilen faktör yap?s??n?n orijinal veri setiyle ne kadar uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme tipi bir tutum ölçe?i (Self-Report Envanteri).

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi yer almamakla birlikte, tutum ölçeklerinde yayg?n olarak kullan?lan 5'li veya 7'li **Likert Tipi Derecelendirme** format?nda oldu?u varsay?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Lise Ö?rencileri (Ergenler).

Ya? Grubu: Genellikle 14-18 ya? aral???

Popülasyon Detaylar?: Lise ö?rencileri üzerine odaklanm??t?r. Çal??ma, ergenlik döneminde hijyen bilincinin geli?imini incelemeyi amaçlamaktad?r.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan, kat?l?mc?lar??n kendilerini de?erlendirdi?i bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

Hijyen E?itimi, Tutum, Davran??, Lise, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, ?eyda Gül, E. Özay Köse.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?eyda Gül

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: seydagul@atauni.edu.tr (?eyda Gül)

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2020.

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve e?itim amaçl? ara?t?rmalarda, orijinal kaynakça gösterilerek kullan?labilir. Kullan?m için özel bir ücret bilgisi mevcut de?ildir, ancak ticari kullan?m için

yazarlarla iletişime geçilmesi gerekebilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: hijyen-davranislarini-belirleme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Gül, Z., ve Özay Köse, E. (2020). Lise öğrencilerinin hijyen davranışları'nı belirlemeye yönelik bir tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Asya Öğretim Dergisi*, 8(1), 15-31.

Hijyen Davranışları'nı Belirleme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içeriğinde ölçeğin maddelerine dair bilgi bulunmamaktadır. Bu nedenle maddeler bu grupta sunulmamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için yukarıda belirtilen akademik makaleye ve sorumlu yazarın iletişim bilgilerine başvurulması gerekmektedir.

Ölçek genel olarak aşağıdaki gibi temel alanlara odaklanan ifadeler içermektedir:

El yıkama şekli ve tekniği.

Kişisel temizlik (di fırçalama, banyo yapma).

Çevresel hijyen ve atık yönetimi.

Hastalık döneminde korunma davranışları.